

Відокремлений структурний підрозділ
«Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»
Циклова комісія Фінансово-економічних і соціальних дисциплін

З А Т В Е Р Д Ж У Ю”
Заступник директора
навчальної роботи

Кравченко О. О.
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 015 Професійна освіта (будівництво та зварювання, енергетика, електротехніка та електромеханіка, транспорт, цифрові технології)
(шифр і назва спеціальності)

Відділення Професійна освіта

(назва відділення)

Робоча програма «Економічна теорія» для студентів за напрямом підготовки 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 015 Професійна освіта (будівництво та зварювання, енергетика, електротехніка та електромеханіка, транспорт, цифрові технології)

«__» _____, 202__ року - 14 с.

Розробники: викладач Жмуд Надія Олександрівна – Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних і соціальних дисциплін

Протокол від. «31» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії _____

(підпис)

«31» серпня 2022 року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від «__» _____ 2022_ року № _____

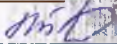
«__» _____ 20__ року Голова _____
(підпис)

Робоча програма «Економічна теорія» для студентів за напрямом підготовки
27«Транспорт», спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт»
 «__» _____, 2022 року - 16 с.

Розробники: викладач Жмуд Надія Олександрівна – Відокремленого
 структурного підрозділу «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий
 коледж СумДУ»

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-
 економічних і соціальних дисциплін

Протокол від. “30” серпня 2023 року № 4

Голова циклової комісії

(підпис)

“ 30 ” серпня 2023 року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу
 «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від “__” _____ 202__ року № _____

“__” _____ 20__ року Голова _____

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-
 економічних і соціальних дисциплін

Протокол від. “__” _____ 202__ року № _____

Голова циклової комісії _____

(підпис)

“__” _____ 20__ року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу
 «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від “__” _____ 202__ року № _____

“__” _____ 20__ року Голова _____

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-
 економічних і соціальних дисциплін

Протокол від. “__” _____ 202__ року № _____

Голова циклової комісії _____

(підпис)

“__” _____ 20__ року

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу
 «Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

Протокол від “__” _____ 202__ року № _____

“__” _____ 20__ року Голова _____

(підпис)

1. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Розділів – 5	Спеціальність 015 Професійна освіта (будівництво та зварювання, енергетика, електротехніка та електромеханіка, транспорт, цифрові технології)	Рік підготовки:	
Тем – 15		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>не передбачене</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 75		6-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 27	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		30 год.	
		Семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		33 год.	
Індивідуальні завдання –			
-			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Економічна теорія» є формування системи теоретичних знань у галузі економічних відносин між членами суспільства в результаті їх господарської діяльності.

Завдання:

1. Набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам;
2. Формування навиків аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Програмні результати навчання

Вільно спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово, володіти культурою мовлення, логічно викладати думки фаховою державною та іноземною мовами.

Аналізувати економічні показники та робити висновки щодо покращення результатів діяльності підприємств різних галузей господарювання (відповідно до спеціалізації).

Застосовувати нормативно-правові документи, міжнародні та національні стандарти і практики, галузеві стандарти професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери електроенергетики. Контролювати виконання посадових інструкцій та вимог з охорони праці підлеглим електротехнічним персоналом, здійснювати контроль за дотриманням безпечних та економічних режимів експлуатації електроустаткування, проводити контроль стану засобів електробезпеки на об'єкті.

Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук в галузі електроенергетики на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності.

Аналізувати економічні показники та робити висновки щодо покращення результатів діяльності підприємств різних галузей господарювання в сфері електроенергетики.

Фахові (загальні) компетентності

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Здатність працювати в команді.

Здатність володіти теоретичними і практичними навичками з прикладної економіки, організації та результативності господарювання

Здатність використовувати в професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук в галузі електроенергетики.

Місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі ОПП та міжпредметні зв'язки: економічна теорія вивчається в 6 семестрі та пов'язана з вивченням таких предметів, як правознавство, історія України, Всесвітня історія.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Економічна теорія як наука. загальні основи економічної теорії

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Багатозначність поняття "економіка". Система економічних знань. Предмет, основні функції економічної теорії.

Економічні категорії і закони. Систематизація економічних законів.

Методи дослідження економічних явищ.

Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Література: [1] с. 9-25, [2] с.5-13, [3] с.13-37

Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб.

Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.

Потреби і виробництво. Закон зростання потреб та механізм його дії.

Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених економічних ресурсів.

Ефективність суспільного виробництва.

Література: [1] с. 26-41, [2] с. 52-54, [3] с.39-57

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи.

Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, командна і змішана економічна системи.

Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

Економічні реформи в Україні.

Література: [1] с. 53-62, [2] с. 40-51, [3] с.59-71

Тема 4. Економічні відносини власності

Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності.
Суб'єкти та об'єкти власності.

Типи, форми і види власності.

Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Література: [1] с. 43-53, [2] с. 60-80, [3]с.71-92

Розділ II. Товарне виробництво і ринок**Тема 5. Форми організації суспільного виробництва**

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі.

Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості і ціни. Закон вартості, його сутність і функції.

Література: [1] с. 63-73, [2] с.81-91, [3] с.113-150

Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини

Виникнення і розвиток грошових відносин.

Сутність грошей. Еволюція і типи грошей.

Функції грошей.

Грошовий обіг і його закони.

Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції.

Література: [1] с. 74-86, [2] с.92-129, [3]с.152-187

Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва

Суть, функції і умови формування ринку.

Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна.

Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.

Монополізм, вплив монополій на економічні процеси. Антимонопольне законодавство.

Особливості ринкових відносин в Україні.

Література: [1] с.88-91,с.95-112,[2] с.139-141, [3]с.214-264

Тема 8. Структура та інфраструктура ринку

Структура ринку. Принципи класифікації ринків.

Ринок предметів споживання.

Ринок виробничих ресурсів: землі, робочої сили і засобів виробництва (попит, пропозиція, ціна).

Фінансовий ринок, його складові елементи.

Інфраструктура ринку і її роль в регулюванні економічних процесів.

Література: [1] с. 91-94,[2]с.141-152

Розділ III. Підприємництво в ринковій економіці

Тема 9. Підприємство і підприємництво

Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності.

Підприємство - первинна ланка ринкової економіки. Основні функції та види підприємств.

Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.

Література: [1] с.118-124, [2] с.175-208, [3]с.267-288

Тема 10. Капітал. Витрати виробництва і прибуток

Капітал як економічна категорія товарного виробництва.

Витрати виробництва: їх суть та класифікація.

Валовий дохід і прибуток підприємства. Норма прибутку.

Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація

Література: [1] с. 131-153, [2]с.209-235, 258-274

Розділ IV. Суспільне відтворення

Тема 11. Форми суспільного продукту в процесі відтворення

Сутність та види суспільного відтворення.

Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення і показники національного продукту.

Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві.

Національне багатство, його зміст і структура.

Література: [1] с.218-222, [3] с.410-442.

Тема 12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли

Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання.

Фактори економічного зростання.

Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань.

Проблеми економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Література: [1] с.230-246, [2] с.302-304, [3]с. 445-466

Тема 13. Державне регулювання національної економіки

Еволюція поглядів на роль держави в економічному житті.

Діяльність держави щодо забезпечення економічної рівноваги.

Регулююча діяльність держави в соціальній сфері.

Межі і перспективи регулюючої діяльності держави.

Література: [1] с.261-274, [3] с. 511-527, [4] с.474-495.

Розділ V. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Тема 14. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку.

Міжнародна економічна інтеграція.

Основні форми міжнародних економічних відносин.

Міжнародна торгівля та її економічні основи.

Сутність і форми міжнародного руху капіталів.

Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Література: [1] с.325-349, [2] с.363-384, [4] с.496-513.

Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем

Причини виникнення і сутність глобальних проблем.

Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем.

Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.

Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.

Література: [1] 366-375, [3] с. 517-522.

Разом за розділом 3	9	2	2			5							
Розділ 4. Суспільне відтворення													
Тема 11. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.	4	2				2							
Тема 12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли	6	2	2			2							
Тема 13. Державне регулювання національної економіки	3	2				1							
Разом за розділом 4	13	6	2			5							
Розділ 5. Світове господарство і міжнародні економічні відносини													
Тема 14. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	8	4	2			2							
Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем.	4	2				2							
Разом за розділом 5	12	6	2			4							
Усього годин	75	30	12			33							
ІНДЗ			-	-	-	-			-	-	-		
Усього годин	75	30	12			33							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні основи економічної теорії	2
2	Економічна система суспільства. Відносини власності	2
3	Ринок, його структура та інфраструктура	2
4	Підприємство і підприємництво в ринковій економіці	2
5	Економічне зростання. Економічні цикли	2
6	Світове господарство і міжнародні економічні відносини	2
	Разом	12

6. Теми практичних занять

Навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зародження економічної теорії та основні етапи її розвитку.	2
2.	Безмежність потреб. Обмеженість ресурсів. Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених ресурсів.	2
3.	Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.	2
4.	Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.	3
5.	Проста і розвинена форма товарного виробництва. Альтернативні теорії вартості і ціни.	2
6.	Типи грошей. Соціально - економічні наслідки інфляції.	2
7.	Ринкова рівновага. Ринкова ціна. Типи конкуренції.	3
8.	Роль інфраструктури ринку в регулюванні економічних процесів	3
9.	Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.	3
10.	Кругообірот і оборот промислового капіталу. Амортизація.	3
11.	Національне багатство, його зміст і структура.	3
12.	Безробіття, його причини. Наслідки впливу безробіття на економіку.	2
13.	Регулююча діяльність держави в соціальній сфері. Межі і перспективи регулюючої діяльності держави.	1
14.	Міжнародна міграція робочої сили. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.	2
15.	Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем	
	Разом	33

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені

10. Методи навчання

I. По джерелу знань:

- 1.1. Словесні – лекція;
- 1.2. Діалогічні (бесіда, диспут, семінар);
- 1.3. Практичні (вправи, практичні завдання);

II. По пізнавальній діяльності:

- 2.1. Репродуктивний (відтворювальний) – розв’язання задач;
- 2.2. Частково-пошуковий (самостійна робота),
- 2.3. Евристичний (проблемно-розвиваючий) – евристична бесіда, евристичне фронтальне опитування;
- 2.4. Метод проблемного викладання;

III. Методи по логіці навчання:

- 1.1. Індуктивний – від часткового до загального;
- 1.2. Дедуктивний – від загального до часткового;
- 1.3. Синтез;
- 1.4. Аналіз;
- 1.5. Порівняння.

IV. Методи колективної розумової діяльності:

- 4.1. Пізнавальна суперечка;
- 4.2. Навчальні дискусії;
- 4.3. Метод „мозкового штурму”;

V. Імітаційні методи навчання (ділова гра).

11. Методи контролю

Види контролю	Застосування
Поточний контроль	Атестація, проведення семінарських занять, усний контроль знань, тематичний контроль знань, контроль виконання самостійної роботи студентів
Підсумковий контроль	Семестровий контроль (залік)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінка	Знання та вміння
«Відмінно»	Оцінка " Відмінно " ставиться у випадках , коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення, висновки, наводить практичні приклади.
«Добре»	Оцінка " Добре " ставиться , якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, або допускається незначних помилок у формуванні термінів, категорій, невеликих арифметичних помилок у розрахунках.
«Задовільно»	Оцінка " Задовільно " ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не в повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився помилок у розрахунках.
«Незадовільно»	Оцінка " Незадовільно " ставиться студентові який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання , не вміє або неправильно виконує розрахунки при розв'язуванні практичних завдань.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з предмету «Економічна теорія»;
2. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з предмету «Економічна теорія»;
3. Методичні матеріали до поточного і підсумкового контролю:
 - завдання до проведення тематичного контролю знань;
 - плани семінарських занять;
 - завдання до проведення семестрової контрольної роботи;
 - питання до заліку;

14. Рекомендована література

Базова

1. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2014.-416 с.
2. Семененко В.М, Коваленко Д.І., Економічна теорія. Політекономія,: навчальний посібник.- К.: «Центр навчальної літератури», 2019,-428с.
- 3.Базилевич В.Д. Економічна теорія:Політекономія:Підручник.-К.:Знання-Прес,2006,-631 с.
- 4.Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія.-К.:Ніка-Центр Ельга,2002.-528 с.
- 5.Мочерний С.В, Економічна теорія: Посібник.-К.:Видавничий центр «Академія», 2001.-656с.
- 6.Ніколенко Ю.В. Політекономія: Підручник.-К: ЦУЛ, 2003.412с.

Допоміжна

1. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії: Підручник для підготовки мол .спец.-К.:Вища школа,1995.-491 с.
2. Основи економічної теорії: Підручник /А.А.Чухно, П.С.Єщенко, Г.Н.Климко та ін.; За ред.А.А.Чухна.-К.:Вища школа,2001.-606
3. Економічна теорія. Політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 8-ме вид., перероб. і допов. – К. : Знання, 2012. – 702 с.
4. Економічна теорія. Макроекономіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. – К. : Знання, 2012. – 206 с.
5. Історія економічних учень: хрестоматія : навч. посібник / за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2011. – 1198 с.
6. Якобчук В. П. Економічна теорія: навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. П. Якобчук. – Житомир : Рута, 2012. – 314 с.
7. Гойчук О. І. Економічна теорія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец. / О. І. Гойчук. – Ніжин : Лисенко М. М., 2011. – 475 с.
8. Макроекономіка : навч. посібник / за заг. ред. Кліменко О. М. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 259 с.
9. Можайкіна Н. В. Конспект лекцій з курсу «Економічна теорія» (для студентів 3 курсу всіх форм навчання напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування») / Можайкіна Н. В., Москвіна А. О., Цимбалюк О. А. ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 164 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua/>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Сумський державний університет <http://sumdu.edu.ua/ukr/>
5. Індустріально-педагогічний технікум Конотопського інституту <http://kipt.sumdu.edu.ua/>